אֲרִיסוּתָא לְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר לֵית לֵיהּ. אֶלָּא עוֹבֵד כּוֹכָבִים מַאי טַעְמָא מוּתָּר, דְּאָמְרִינַן לֵיהּ וְצַיֵּית. כּוּתִי לָא צַיֵּית, דְּאָמַר, אֲנָא גְּמִירְנָא טְפִי מִינָּךְ. אִי הָכִי, מַאי אִירְיָא מִפְּנֵי שֶׁנִּקְרֵאת עַל שְׁמוֹ, תִּיפּוֹק לֵיהּ מִשּׁוּם [א] 'לִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל'. חֲדָא וְעוֹד קָאָמַר, חֲדָא מִשּׁוּם 'לִפְנֵי עִוֵּר', וְעוֹד מִפְּנֵי שֶׁנִּקְרֵאת עַל שְׁמוֹ. הָנָהוּ מוֹרִיקָאֵי, דְּעוֹבֵד כּוֹכָבִים נָקִיט בְּשַׁבְּתָא, וְיִשְׂרָאֵל בְּחַד בְּשַׁבְּתָא, אֲתוּ לְקַמֵּיהּ דְּרָבָא, שְׁרָא לְהוּ. אֵיתִיבֵיהּ רַבִינָא לְרָבָא, [א]יִשְׂרָאֵל וְעוֹבֵד כּוֹכָבִים שֶׁקִּיבְּלוּ שָׂדֶה בְּשׁוּתָּפוּת, לֹא יֹאמַר יִשְׂרָאֵל לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים טוֹל חֶלְקְךָ בְּשַׁבָּת וַאֲנִי בַּחוֹל; וְאִם הִתְנוּ מִתְּחִילָּה, מוּתָּר. וְאִם בָּאוּ לְחֶשְׁבּוֹן, אָסוּר. [ה]אִיכְּסִיף. לְסוֹף אִינַּלַּאי מִלְּתָא דְּהִתְנוּ מַעֲקַרָא הֲווּ. רַב גְּבִיהָה מִבֵּי כְּתִיל אָמַר, הָנָהוּ שְׁתֵּילֵי דְּעַרְלָה הֲוָה, עוֹבֵד כּוֹכָבִים אָכִיל שְׁנֵי דְּעַרְלָה וְיִשְׂרָאֵל שְׁנֵי דְּהַתִּירָא, אֲתוּ לְקַמֵּיהּ דְּרָבָא, [ב]שְׁרָא לְהוּ. וְהָא אוֹתְבֵיהּ רַבִינָא לְרָבָא. לְסִיּוּעֵי[ו] סַיְּעֵיהּ. וְהָא אִכְּסִיף. [ז]לֹא הָיוּ דְּבָרִים מֵעוֹלָם. אִיבַּעְיָא לְהוּ, סְתָמָא מַאי. תָּא שְׁמַע, אִם הִתְנוּ מִתְּחִילָּה מוּתָּר; [ח]הָא סְתָמָא אָסוּר. אֵימָא סֵיפָא, אִם בָּאוּ לְחֶשְׁבּוֹן אָסוּר; הָא סְתָמָא מוּתָּר. [ט]אֶלָּא מֵהָא לֵיכָּא לְמִשְׁמַע מִינָּהּ:

הַדְרָן עֲלָךְ לִפְנֵי אֵידֵיהֶן

[ג]**אֵין** [ד]מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפוּנְדְּקָאוֹת שֶׁל עוֹבְדֵי כוֹכָבִים, מִפְּנֵי שֶׁחֲשׁוּדִין עַל הָרְבִיעָה; [ה]וְלֹא תִתְיַחֵד אִשָּׁה עִמָּהֶן, מִפְּנֵי שֶׁחֲשׁוּדִין עַל הָעֲרָיוֹת; [ו]וְלֹא יִתְיַחֵד אָדָם עִמָּהֶן, מִפְּנֵי [ז]שֶׁחֲשׁוּדִין עַל שְׁפִיכוּת דָּמִים: **גְּמ'** אֵי הָכִי תִּיפּוֹק לֵיהּ מִשּׁוּם 'לִפְנֵי עִוֵּר'. הִקְשָׁה הָרַ"י, תַּמְּתֵי קָקְמַר לִי הָכִי, דְּתַמְּלְתֵיהּ דְּר"ש בֶּן אֶלְעָזָר גּוּפֵיהּ הָיָה יָכוֹל לְהַקְשׁוֹת 'תִּיפּוֹק לֵיהּ מִשּׁוּם לִפְנֵי עִוֵּר'. **וּפֵירֵץ הָרַ"ר אֶלְעָזָר**, בְּשֶׁלֶּמָא לִי אֲמַרַת דְּכוּתִי נָקִט לְרִבּוּתָא וְה"ה עוֹבֵד כּוֹכָבִים, וְיָתֵּא דְּנָקִט טַעְמָא דְּנִקְרֵאת עַל שְׁמוֹ, דְּשֶׁיֵּךְ בְּמַרְוַיְיהוּ; אֶלָּא אִי אֲמַרַת דְּנָקִט כּוּתִי דַּוְקָא, מ"כ תִּיפּוֹק לֵיהּ מִשּׁוּם 'לִפְנֵי עִוֵּר':

תִּיפּוֹק לֵיהּ מִשּׁוּם 'לִפְנֵי עִוֵּר'. מַלִּיבָּא דְּרַשְׁבַ"ם פְּרִיךְ, דְּאִיתָא לֵיהּ כּוּתִים גֵּרֵי יַמָּא הֵן, בְּפ"ק דְּחוּלִּין (דף ו.) גַּבֵּי סַהֲיָא דְּר"ש דְּשַׁדְּרִיהּ לְר"מ[ב] לְמִזְבַּן מַמְרָא מִבֵּי כּוּתָאֵי. **וּמְפָלֵן יֵשׁ לָהֶנִיאוּ רְאָיָה** לְמָה שֶׁפֵּירֵשׁ ר"ת דְּשֶׁיֵּךְ לְמֵימַר 'לִפְנֵי עִוֵּר' אַף בְּמִידִי דְּלֵית בֵּיהּ אִיסּוּרָא אֶלָּא דְּרַבָּנָן, דְּהָא מְלֶאכָה דְּחוּל דַּמּוּעָד אֵינָהּ אִיסּוּרָא אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, כִּדְפֵירֵשׁ ר"מ בְּמוּ"ק (דף ג)[ג]. וּרְאָיָה מִמֵּי מִדְּלִיעֵל (דף טו:), דְּאָסוּר לְמִכּוֹר לְיִשְׂרָאֵל הֶחָשׁוּד לְמִכּוֹר לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים, אע"ג דְּלֵיכָּא אִיסּוּרָא אֶלָּא דְּרַבָּנָן. **אֲבָל הָר"ר אֶלְעָזָר הִקְשָׁה** לְפֵירוּשׁ ר"מ שֶׁפֵּירֵשׁ דִּמְלֶאכָה דְּחוּל דַּמּוּעָד אֵינָהּ אִיסּוּרָא מִן הַתּוֹרָה, מִדְּאָמַר בְּפֶרֶק מִי שֶׁהָפַךְ (מ"ק דף י"ח:) 'פַּתַּח בְּחֶבֶל וְסִיֵּים בְּחוּל הַמּוּעָד, לָא מִיצַּעְיָא קָאָמַר, אֶלָּא מִיצַּעְיָא יְמֵי חֻבְּלוֹ דְּאִסּוּרָא דְּרַבָּנָן, אֶלָּא אַסִּילוּ חוּל הַמּוּעָד דְּאִסּוּר דְּאוֹרַיְיתָא כו'. **וּמְפָרֵשׁ ר"מ**, דְּקָרֵי לֵיהּ דְּאוֹרַיְיתָא לְפִי שֶׁיֵּשׁ לָהּ סְמָכְתָּא מִן הַתּוֹרָה, בְּפ"ק דְּחַגִּיגָה (דף י.), לְאַפּוּקֵי חֶבֶל שֶׁיֵּשׁ לוֹ סְמָכְתָּא אֶלָּא מִדִּבְרֵי קַבָּלָה, דְּכִתִּיב 'וְקִבַּלְתִּי מִן הַתּוֹרָה, דְּלֵית לֵיהּ מִן הַתּוֹרָה, לְמֵימַר דְּאִיכָּא דְּאוֹרַיְיתָא דְּאוֹרַיְיתָא הִיא ג): **יְרוּשַׁלְמִי** הָא בְּמִקּוֹם שֶׁנֶּהֱגוּ לִמְכּוֹר מוֹכְרִין לְהֶן אפי' בֵּית דִּירָה וּמִשְׁכַּיְרִין לְהֶן אֲפִילּוּ בֵּית דִּירָה ר' בֵּן בְּשֵׁם רַבָּן דַּתְּמַן זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁדֶּה הַנְּתוּנָה עַל אֶם הַדֶּרֶךְ אָסוּר לְהַשְׁכִּירָהּ לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים מִפְּנֵי שֶׁנִּקְרֵאת עַל שֵׁם וְעוֹבֵד כּוֹכָבִים עוֹשֶׂה בָּהּ מְלֶאכָה בְּשַׁבְּתוֹת וכ"מ עוש"ע יו"ד סימן רלד סעיף יג:

קיד **ג** מיי' פ"ו מהלכות שבת הלכה ח סמג עשין סה טוש"ע א"ח סימן רמה סעיף ב:

קיז **ב** מיי' פ"י מהלכות מאכלות אסורות הלכה יד ועיין בהשגות וכ"מ עוש"ע יו"ד סימן רלד סעיף יג:

קיד **ג** מיי' פ"ו מהלכות שבת הלכה ח סמג עשין סה טוש"ע א"ח סימן רמה סעיף ב:

א ד מיי' פכ"ב מהלכות מאכלות אסורות הלכה ה סמג לאוין קכו טוש"ע י"ד סימן קנג סעיף ג:

ב ה מיי' שם הלכה ד סמג שם טוש"ע שם סעיף ד טוש"ע א"ח סימן כב סעיף ג:

ג ו מיי' פי"ב מהלכות רוצח הלכה ז סמג עשין מט טוש"ע י"ד סימן קנג סעיף ב:

רבינו חננאל

הנהו מוריקאי דעובד כוכבים מלקט ונקיט בשבתא ישראל נקיט בחד בשבתא אתו לקמיה דרבא שרא להו **ואותביה רבינא** ישראל ועובד כוכבים שקיבלו שדה בשותפות לא יאמר ישראל לעובד כוכבים טול חלקך אתה בשבת ואני חלקי בחול ואם התנו מעיקרא על מנת שיום השבת לעובד כוכבים ויום אחד בשבת לישראל שרי **ואם באו לחשבון** פי' שיאמר אחד לחבירו לקחת אתה בשבת כך וכך כספים ואני לא לקחתי בחול אלא פחות מרוק לי ה) וכן אם אמר העובד כוכבים לישראל כענין הזה אסור ואינו מותר אלא אם התנו מעיקרא מה שיודמן בשבת הרי הוא לעובד כוכבים בין רב בין מעט וכן בחול לישראל. איכסיף רבא לסוף איגלאי מלתא דהתנו מעיקרא הוו ושפיר שרא להו רבא. **רב גביהה מבי כתיל אמר** שתלאי דערלה הוו עובד כוכבים אכל שני ערלה וישראל אכל שני דהיתירא כו'. איבעיא להו אם התנו מעיקרא מותר סתמא מאי ולא איפשיטא ועבדי' ביה לחומרא דאיסורא דאוריתא היא ג): **ירושל'** הא במקום שנהגו למכור מוכרין להן אפי' בית דירה ומשכירין להן אפילו בית דירה ר' בון בשם רבנן דתמן זאת אומרת שדה הנתונה על אם הדרך אסור להשכירה לעובד כוכבים מפני שנקראת על שמו ועובד כוכבים עושה בה מלאכה בשבתות וי"ט: **בתוספתא** שבעל לר' יהודש מהו שילמוד אדם את בנו חכמת יוונית אמר להן צאו וראו איזו שעה אינה לא מן היום ולא מן הלילה שהיום והלילה חייב בהגיון תורה שנא' והגית בו יומם ולילה. **תוספתא** לא יטיל ישראל עם שיירא בתרפות אפי' לצאת אפי' מקדים ואפי' מחשיך ואפי' מתיירא מפני ליסטים מפני רוח רעה חיה רעה שנא' לא תלכו אחרי אלהים אחרים ר' אלעזר (בר) [בנו ש"ר] יוסי הגלילי אומר אם ראית רשע יוצא לדרך התרחק ממנו ג' ימים כי מלאכי חבלה יוצאין עמו שנא' הפקד עליו רשע ושטן יעמד על ימינו וכן אם ראית צדיק יוצא לדרך צא עמו כי מלאכי שלום עמו שנא' כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך:

הדרן עלך
לפני אידיהן:

אין מעמידין בהמה בפונדקאות של עובדי כוכבים מפני שהן חשודין על הרביעה.

מסורת הש"ס
עם הוספות

א) [עירובין מ. וש"נ], **ב)** [נדרים כה. וש"נ ושיין נדרים עב.], **ג)** [לעיל יד:], **ד)** [עירובין סב.], **ה)** סנהדרין דף נח., **ו)** [וש"נ תוס' תענית יח. ד"ה מולון], **ז)** הל' יג בשורנו, **ח)** ע"ב, **ט)** ב"מ פו., **י)** לעיל ז ע"א.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלא וכו' בשותפות לנוטעה ועיכו' **(ב)** ד"ה אין וכו' לתתמכסן שם עובדי דרכים ומעגלין: **(ג)** תוס' ד"ה חדא וכו' נמי יכול לטיות אסור:

גליון הש"ם

גמ' איכסיף. גיעון עז ע"ב ב"מ נז ע"א: שם **לא** היו **דברים מעולם.** עיכוכין מ ע"ב ועיין תוספות יבמות לה ע"ב ד"ה ר"ל ע"ש. לא ידע כל דע"ב תוס' ד"ה אל"ס. ב"ב קנד ע"ב תד"ה כנס. בכורות ד ע"ב תד"ה אלא:

תורה אור השלם

א) לֹא תָקִלֵּל חֵרֵשׁ וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן מִכְשֹׁל וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְיָ: [ויקרא יט, יד]

ליקוטי רש"י

לפני עור. לפני הסומא בדבר [ויקרא יט, יד]. **אלא מהא ליכא דמשמע מינה.** דוחלי וכו' לאו כולה דוקא אלא הדא מינייהו דוקא לו ריש לו ע"ב ד"ה דמשמע אחיך אמו הסיח ולא ידענן מי מיניהו דוקא דינגמר מיניה [שבת קכא.]. **בפונדקאות.** פונדק, לגון סם לורמים [פוטה י.]. מקום שעוברים וסמים לנים לילה אחד וסמים [ב"מ פז.]. **מפני שחשודין על הרביעה.** ופירש משום לפני עור לא מתן מכשול דפני נח נגעוו על הרביעה דכתיב (בראשית ג) והיו לבשר אחד יאמר יאמר מהמה ומיה שאין עשין בשר אחד (סנהדרין נח.) [לעיל יד:].

הגהות וציונים

(א) דפו"י **סיוויות** סיוויה (וכ"ה ברש"י כת"י בלי ל"): **(ב) באריות** (מעתיקי רש"י): **(ג)** צ"ל **שנמל** (רש"ש, וכ"ה במעתיקי רש"י): **(ד)** צ"ל ושראל **נתעסק בה** ג' שנים (מעתיקי רש"י וכת"י): **(ה)** צ"ל **בתחילה** (מעתיקי רש"י וכת"י): **(ו)** יש להוסיף **איכא** (בארות המים, וכ"ה באו"ז ובר"ן ובכת"י): **(ז)** מדקתני **אם** התנו **מתחילה** מותר (או"ז, ר"ן, כת"י): **(ח)** **בשעת** חלוקה (ר"ן וכת"י): **(ט)** "ועוד" ליתא בכת"י ובמעתיקי רש"י (הוצ מאלמנדרי ומרש"י על הרי"ף): **(י)** צ"ל **ר"מ** (רש"ש): **(כ)** [צ"ל בחגיגה (דף יח.)] (גליון): **(ל)** כאן מתחיל הענין מלשון רבינו יהודה (ע"פ או"ז סי' קמב): **(מ)** יש להוסיף **ועוד איכא סתמא בכמ' פסחים** (שו"ת חת"ס יו"ד סי' קלב ד"ה ואעתיק, ומיישב קושית המהרש"א):

חשק שלמה על ר"ח

ג) מוני ל"ל מנא לי וכ"ה בלשון המשנה הגאונים בסם רב שרירא גאון וכוכ"ה בכ"י אוא"ס סי' רמ"ב ע"ש וכן פי' הרא"ש ד' ז"ל והוסיף כו"ן כאן דקאי אסתמא ולא בפרט"י. ג) עי' בנמ"ש בגלן דפקק מלהנעון לקולא משום דהוי מפקה מלהנעון ע"ש בנ"ר ואבני רציע ל"ע.

מסכת פרה

פרק י"ב המשך משנה ב'

מַזִּין עַל הָאָדָם מִדַּעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ. מַזִּין עַל הָאָדָם וְעַל הַכֵּלִים, וְאֲפִלּוּ הֵן מֵאָה:

עין משפט נר מצוה

קיב **א** מיי' פ"ו מהלכות שבת הלכה ח סמג עשין סה טוש"ע א"ח סימן רמה סעיף ח:

קיז **ב** מיי' פ"י מהלכות מאכלות אסורות הלכה יד ועיין בהשגות וכ"מ עוש"ע יו"ד סימן רלד סעיף יג:

קיד **ג** מיי' פ"ו מהלכות שבת הלכה ח סמג עשין סה טוש"ע א"ח סימן רמה סעיף ב:

א ד מיי' פכ"ב מהלכות מאכלות אסורות הלכה ה סמג לאוין קכו טוש"ע י"ד סימן קנג סעיף ג:

ב ה מיי' שם הלכה ד סמג שם טוש"ע שם סעיף ד טוש"ע א"ח סימן כב סעיף ג:

ג ו מיי' פי"ב מהלכות רוצח הלכה ז סמג עשין מט טוש"ע י"ד סימן קנג סעיף ב:

אֵין מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפוּנְדְּקָאוֹת שֶׁל עוֹבְדֵי כוֹכָבִים. וְתַנְיָא בְּהֵמָה לְרוֹעָה שֶׁלָּהֶם. וְיֵשׁ לֵיתֵן טַעַם עַל מָה אָנוּ סוֹתְכִין רַעְיָא לְיַחֵד, דְּהָא לָא קָם הָאי מִילְּתָא, דְּאַף רַב בַּדַּר בֵּיהּ. **אָנוּ אוֹמְרִים ר"מ**, דְּסָמְכִינַן אַהָא דְּמִשְׁנֵי רַבִּי פְּדָת בַּגְּמָרָא (דף כג.), דְּמוֹקֵי מַתְנִיתִין כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּתָנֵיֵשׁ לְרִבִיעָה, וּבְרִיְיתָא דְּלוֹקְחִין מֵהֶן בְּהֵמָה לְקָרְבָּן דְּלָא תָּנֵיֵשׁ לְרִבִיעָה, כְּרַבִּי פְּדָת, וְאַמַּן קָיְימִינַן מֵהֶן לְקָרְבָּן. וְאַע"ג דְּרַבִּינָא שָׁבָיָה סוּף הוֹרָאָה[ד] פְּלִיג עֲלֵיהּ וְשַׁוֵּי שִׁטּוּרָא אַחֲרִינָא, מ"מ נְרִאִין דִּבְרֵי רַבִּי פְּדָת עִיקָּר. חֲדָא, מִדְּהִקְדִּים דִּבְרֵי רַבִּינָא לְדִבְרֵיהוּ, דְּהָא רַבִּי פְּדָת קוֹדֶם לְרַבִּינָא יָמִים רַבִּים, שֶׁהָיָה בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, דִּדְאָמְרִינַן בְּפֶרֶק קַמָּא דִּבְרָכוֹת (דף ח.). ו"מ"ל זְרָעָא לְרַבִּי פְּדָת, חֵזֵי דְּמִינְהוּ וּמֵאַחֲוֵי דְּקָרְבָּנוֹת קָרְבָּה לְעָלְמָא, וְאוֹתוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, מ"מ לֵית הֲלָכְתָּא כְּוָתֵיהּ, כְּיָן שֶׁיֵּשׁ מַחֲלוֹקֶת בְּמִסֶּכֶת פָּרָה (פ"ב מ"ט)[מ], וּבְתְרֵי מִסֶּכְתֵּי לְכ"ע אֵין סֵדֶר":

וּרְמִינְהִי